

בבית המשפט העליון

רע"א 9208/16

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקש: מנחם אליעזר מוזס

נגד

המשיבה: חברת ד"ר שלמה נס ושות'

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 26.10.2016 בע"א 23382-04-16 שניתן על-ידי כבוד השופטים נ' בן אור, י' מרזל ו-א' רומנוב

בשם המבקש: עו"ד לידור לוי בונן, עו"ד יואב נרי

בשם המשיבה: עו"ד עמית לדרמן, עו"ד עידן מילר

החלטה

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 26.10.2016 (ע"א 23382-04-16, השופטים נ' בן אור, י' מרזל ו-א' רומנוב). בפסק דין זה נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים מיום 11.2.2016 (ת"א 34597-05-14, השופט ד' גדעוני).

2. המבקש היה הבעלים של חברה שנקראה בזמנים הרלוונטיים לאירועים המפורטים בשם "נחלת אליעזר בית שמש בע"מ" (להלן: החברה). בעת שהיה המבקש בעלים של החברה הוא היה ערב באופן אישי להתחייבויות שלה לטובת נושים שונים (להלן: הנושים). בהמשך, הועברה הבעלות של המבקש בחברה למשיבה, חברת ד"ר שלמה נס ושות' בע"מ.

3. בשלב מסוים, נוכח הליכי פירוק שנפתחו נגד החברה, אליהם ביקשו הנושים להצטרף, פרעה המשיבה חלק מהחוב לנושים כנגד משיכת בקשתם להצטרף להליך

הפירוק. נוכח האמור, המשיבה הגישה תביעה נגד המבקש להשבת הסכום ששילמה לנושים.

4. בית משפט השלום קיבל את התביעה בקבעו כי המשיבה הוכיחה שהתקיימו במקרה זה התנאים הקבועים בסעיף 4 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979 (להלן: חוק עשיית עושר). בית משפט השלום קבע כי מבחינת "המהות הכלכלית" של הדברים המשיבה היא שפרעה את החוב לנושים ולא החברה, ולכן היא זכאית להשבה. בית משפט השלום הוסיף וקבע כי על אף שמעמדו של המבקש הוא של ערב, הרי שפורע החוב רשאי לדרוש ממנו את ההשבה מכוח סעיף 4 לחוק עשיית עושר (בהפניה לע"א 5525/10 גני הררי בע"מ נ' מערבי (25.4.2013) (להלן: עניין הררי)). בנוסף, בית משפט השלום דחה את טענתו של המבקש כי היו לו סיבות להתנגד לפירעון החוב ואף ציין כי המבקש מעולם לא הביע בפועל התנגדות לפירעון החוב. בהקשר זה נקבע כי הונחה תשתית עובדתית מספקת לכך שבמועדים הרלוונטיים החברה לא יכולה הייתה לפרוע את החוב, וכי המשיבה פעלה משיקולים כלכליים רלוונטיים בעת שפרעה את החוב במקומה של החברה. כמו כן, בית משפט השלום דחה את טענתו של המבקש כי היה מקום לפטור אותו מהשבה לפי סעיף 2 לחוק עשיית עושר מטעמי צדק.

5. ערעור שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי בירושלים על פסק דינו של בית משפט השלום נדחה. בית המשפט המחוזי סמך ידיו על פסק דינו של בית משפט השלום תוך שימוש בתקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 וקבע כי אין לדחות את הממצאים העובדתיים שנקבעו בפסק הדין של בית משפט השלום, כי הממצאים שנקבעו בו תומכים במסקנה המשפטית וכי אין לגלות בו טעות שבחוק.

6. הבקשה שבפני נסבה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לטענת המבקש, בפסק דינו של בית משפט השלום נפלו "שגגות משפטיות" המשנות את דיני הערבות ואת דיני עשיית עושר באופן מהותי. לטענתו, פסק דין זה יפתח פתח לכך שהחייב העיקרי יחמוק מחבותו ויעבירה אל כתפיו של ערב. לטענת המבקש, אין להשוות את המקרה הנוכחי לזה שנדון בעניין הררי, מאחר ששם נדון מקרה בו פירעון החוב נעשה על-ידי מי שמשכן נכס להבטחת החוב, ואילו בענייננו המשיבה פעלה כ"מתנדבת".

7. המבקש מוסיף ומעלה טענות כנגד קביעות של בית משפט השלום. בין השאר הוא טוען כי החברה היא זו שפרעה את החוב ולא המשיבה. המבקש טוען עוד כי לא ניתנה לו הזדמנות נאותה להתנגד לפירעון החוב על-ידי המשיבה, ומדגיש כי לא היה צד להסדר הסילוק. בנוסף, המבקש טוען כי היה לו טעם להתנגד לפירעון החוב על-ידי

המשיבה. לטענת המבקש, במועדים הרלוונטיים המשיבה הצהירה כי היא יכולה לפרוע את חובותיה לנושיה, ולכן פירעון החוב על-ידי המשיבה לא היה נדרש ויש בו אף לעקוף את הוראות סעיף 8 לחוק הערבות, התשכ"ז-1967, הדורשות פניה לחייב תחילה.

8. המבקש אף טוען כי על המשיבה – בעלת השליטה בחברה – לשאת בסיכון הכלכלי הכרוך בחובות החברה ולא הערכים לחוב, וכי בנסיבות המקרה יש "להציץ" מבעד לפרגוד ההתאגדות ולראות את המשיבה והחברה כישות משפטית אחת. לבסוף, המבקש מוסיף וטוען כי אף שיקולי יעילות תומכים בקבלת עמדתו, שכן חיובו בתשלום יעניק לו זכות חזרה לחברה, דבר שיוביל להליכים נוספים.

9. ביום 10.1.2017 הוריתי למשיבה להגיש תגובה לבקשה. בפתח תגובתה מיום 31.1.2017 טוענת המשיבה כי פסק דינו של בית משפט השלום בחן את טענות המבקש "בדקדקנות" והכריע בהן בצורה מפורטת ומנומקת ועל כן יש לדחות את הבקשה. בנוסף, המשיבה טוענת כי הבקשה אינה מעלה כל עניין עקרוני ואף לא מצביעה על "עיוות דין חמור". בית משפט השלום אך יישם, כך נטען, את ההלכה שנקבעה בעניין הררי בנוגע לזכאותו של מיטיב לדרוש השבה מנהנה, וזאת על סמך ממצאי עובדה שאין להתערב בהם.

10. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. הלכה ידועה היא שעל-מנת שתתקבל בקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי", עליה לעורר שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הקונקרטי של בעלי הדין (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)). בענייננו, על אף ניסיונו של המבקש לשוות לבקשה פן עקרוני אני סבורה כי בשורה התחתונה יש בה יישום של ההלכה שנקבעה בעניין הררי אשר אינו מצדיק התערבות בגלגול שלישי. למעשה, רבות מהטענות של המבקש נסבות על הכרעות יישומיות של בית משפט השלום שבהן בית משפט זה לא יתערב בגלגול שלישי. כמו, למשל, ההכרעה כי המשיבה היא זו שפרעה את החוב ולא החברה או ההכרעה כי במועדים הרלוונטיים החברה לא יכולה הייתה לפרוע את החוב. אם כן, ככל שאנו יוצאים מנקודת הנחה כי אין להתערב בקביעות היישומיות של בית המשפט השלום, אזי פסק דינו מהווה יישום של ההלכה שנקבעה בעניין הררי לפיה ניתן לתבוע השבה של חוב שנפרע גם כלפי הערב לחוב מכוח סעיף 4 לחוק עשיית עושר.

11. אשר על כן, דין הבקשה להידחות. המבקש יישא בהוצאות המשיבה בסך של 4,000 שקל.

ניתנה היום, י"ד באדר התשע"ז (12.3.2017).

ש ו פ ט ת